

The Unethical Client and Co-Worker, Part I

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Non-professional advice

Sarah is a certified tax accountant. Her friend Rachel, asks her for off-line advice on how to best report her earnings. Sarah advises her, but comes out of the conversation believing that Rachel is going to cheat on her forms. Is Sarah halachically obligated to pursue Rachel and convince her to obey the law?

1. Vayyikra 19:17-18

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא. לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ד'.

Do not hate your brother in your heart. Rebuke your friend, and do not bear sin for him.

2. Sefer haChinuch 239

להוכיח אחד מישראל שאינו מתנהג כשורה, בין בדברים שבין אדם לחבירו או בין אדם למקום

To *mochiach* a Jew who does not act properly, whether in a relationship with others or in a relationship with Gd...

3. Talmud, Erchin 16b

תניא, א"ר טרפון: תמה אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה, אם אמר לו טול קיסם מבין עיניך, אמר לו טול קורה מבין עיניך. אמר רבי אלעזר בן עזריה: תמיהני אם יש בדור הזה שיודע להוכיח...

Rabbi Tarfon said: I would be stunned if anyone in this generation would accept rebuke. If one would say, 'Take a splinter from between your eyes,' he would reply, 'Take a beam from between your eyes.'

Rabbi Elazar ben Azaryah said: I would be stunned if anyone in this generation would know how to rebuke.

4. Shulchan Aruch Yoreh Deah 303:1

הרואה כלאים של תורה על חבירו, אפילו היה מהלך בשוק, היה קופץ לו וקורעו מעליו מיד, ואפילו היה רבו.

רמ"א: וי"א דאם היה הלוּבש שוגג, אין צ"ל בשוק, דמשום כבוד הבריות ישתוק, ואל יפרישנו משוגג

R' Yosef Karo: One who sees another [Jew] wearing biblical *shaatnez* must remove it from him immediately, even in the market, even if this is his mentor.

R' Moshe Isserles: Some say one need not do this in public if it is worn accidentally; one should be silent for the dignity of Gd's creations, and not keep him from his error.

5. R' Moshe Sofer (18th-19th century Hungary), Chatam Sofer Yoreh Deah 19

דוקא לישראל מצוה להפרישו מאיסורא דכל ישראל ערבי זה בזה משא"כ לנכרי אפי' מאי דאסור נמי לדדהו מ"מ אין כאן ערבו' היכי דלא שייך לפני עור אין מצוה להפרישם

One is specifically instructed to keep a Jew from sinning, for all Israel are responsible for each other, but not regarding non-Jews – even for their prohibitions. There is no joint responsibility, and so one need not separate them from it unless there were an issue of causing the blind to stumble.

6. R' Avraham Shemuel Binyamin Wolf Sofer (19th century Hungary), Ktav Sofer Yoreh Deah 93

ולדעתי דבר זה דאורייתא הוא מהוכח תוכיח... היכא שישמעו צריך להגיד כדי לאפרושי מאיסור שוגג

In my view this is biblical, from "You shall rebuke"... Where they will listen one must tell, to keep them from accidental error.

7. Tosafot (13th century France/Germany) Shabbat 3a **בבא**

אפילו מיירי שהיה יכול ליטלו אפילו לא היה בידו דלא עבר משום לפני עור... מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחייב להפרישו מאיסור

Even if the pauper could take it on his own without it being placed in his hand, so that there would be no issue of causing the blind to stumble... there would be a rabbinic prohibition, since one must keep him from sinning.

8. Rashi Sanhedrin 75a **ואם איתא**

נהי דלהוכיחו לא היה מצווה דהוכח תוכיח את עמיתך כתיב (ויקרא יט) ולא גר תושב, מיהו אודויי לדבר איסור לא לודויי

Granted that one is not instructed to rebuke him, for it says "Rebuke your friend" but not a *ger toshav*, still, one may not praise him for a prohibition.

9. R' Shabtai Kohen (17th century Lithuania), Shach to Yoreh Deah 151:6

כ"ע מודים להמרדכי ותוס' בפ"ק דעבודת כוכבי' דבעובד כוכבי' או מומר שרי

All agree with the Mordechai and Tosafot that one may sell this to an idolater or a *mumar*.

10. R' Aryeh Leib Ginsburg (18th century Lithuania), Turei Even (Avnei Miluim) to Chagigah 13a כ"כ
ודאי כל ישראל מצווין להפריש עוברי עבירה מן העבירה בדאפשר מש"ה מחויבים להפריש קטן... כיון דאפשר להפרישו, אבל הכא עסקינן בדלא אפשר

Certainly, all Israel must keep sinners from sinning where possible, and so we must separate minors from prohibitions... since we can keep them from sin. Here, though, it was not possible.

11. Tosafot (13th century France/Germany) Shabbat 55a ופע"ג
היינו היכא דספק אי מקבלי כדאמר בסמוך לפנייהם מי גלוי אבל היכא דודאי לא מקבלי הנח להם מוטב שיהו שוגגין ואל יהיו מזידין
This is where one does not know whether they will accept; as the Talmud says, "Is it obvious to them [that others won't listen]?" But where they definitely will not accept, leave them; better for them to sin accidentally than intentionally.

12. R' Yosef Ibn Habib (15th century Spain), Nimukei Yosef to Yevamot 21b
שהיה מכיר בהם שלא ישמעו ומשום דאולי ישמעו או משום שלא יהיה להם פתחון פה היה חייב להוכיח לפחות פעם אחת
He knew they would not listen. But in case they might listen, or to avoid leaving them an opening for challenge, he should have rebuked them at least once.

Don't ask, don't tell

Sam, a certified tax accountant, is preparing Jill's taxes. Jill provides receipts for significant donations to CRA-recognized charities; her gifts total 20% of her income. When Sam notes the remarkable level of Jill's giving, she responds with a wink and a grin. Is Sam obligated to pursue this?

13. Talmud, Bava Kama 118b-119a
אין לוקחין מן הרועים לא עזים ולא גדיים ולא גזין ולא תלושין של צמר אבל לוקחין מהן תפורין מפני שהן שלהן ולוקחין מהן חלב וגבינה במדבר ולא בישוב

We do not purchase goats, kids, wool or tufts of wool from shepherds, but we purchase stitched clothing from them, because these are theirs. We may purchase milk and cheese in the wild, but not in urban areas.

14. Rambam, Mishneh Torah, Laws of Robbery 5:1
אסור לקנות דבר הגזול מן הגזול... שכל העושה דברים אלו וכיוצא בהן מחזק ידי עוברי עבירה ועובר על ולפני עור לא תתן מכשול
One may not purchase stolen goods from a thief... Doing such things strengthens the hands of sinners and violates "Do not put a stumbling block before the blind."

15. Mishnah Sheviit 5:9
משאלת אשה לחברתה החשודה על השביעית נפה וכברה ורחיים ותנור אבל לא תבור ולא תטחן עמה... שאין מחזקין ידי עוברי עבירה וכולן לא אמרו אלא מפני דרכי שלום

A woman may lend her friend, who is suspected of violating Sabbatical laws, a sifter, sieve, mill or oven, but she may neither sift nor grind with her... for one may not strengthen the hands of sinners. All that we permit is only for ways of peace.

16. Shulchan Aruch Choshen Mishpat 358:1
כל דבר שחזקתו שהוא גנוב, אסור ליקח אותו. וכן אם רוב אותו דבר שהוא גנוב, אין לוקחין אותו.
One may not purchase anything which is presumed stolen; if most such things are stolen, one may not purchase it.

17. R' Shneur Zalman of Liadi (18th century Poland), Shulchan Aruch haRav Choshen Mishpat Laws of Theft 9
אסור לקנות מהגנב החפץ שגנב ועון גדול הוא שהרי מחזיק ידי עוברי עבירה ועל זה נאמר חולק עם גנב שונא נפשו וגורם לו לגנוב גניבות אחרות שאם לא ימצא לוקח אינו גונב אף על פי שאפשר לו להוליך למקום שאין מכירין אותו שהוא גנב אין זה מצוי לו כל כך ואם כל יודעיו ומכיריו לא יקנו ממנו לא יגנוב כל כך

One may not purchase stolen goods from a thief; it is a great sin, for it strengthens the hands of sinners. Regarding this we say (Proverbs 29:24), "One who splits with a thief hates his life." He causes him to steal further, for if the thief will not find a consumer then he will not steal. Granted, he could go where no one recognized that he was a thief, but this is not readily available; if all who knew him would refrain from purchasing from him, he would not steal as much.

18. Rashi to Gittin 61a
וכלן לא אמרו - שהתירו להשאילם כלים ולסייעם בלא שעת עבירה עצמה אלא מפני דרכי שלום
"All that we permit" in lending implements and aid, when they are not performing the actual sin, is for paths of peace.